

MESURES PER A LA SEGURETAT A LES PRÀCTIQUES DE CAMP DE LA FACULTAT DE BIOLOGIA

Aprovada per la Junta de Facultat de Biologia el 19 de juliol 2021

Preàmbul

Els articles 124.1 i 138.1 de l'estatut de la UB reconeixen, respectivament, el dret de l'alumnat de la UB i del PDI a gaudir de la informació i de la protecció eficaç en matèria de seguretat i salut en les seves activitats. Alhora els articles 124.2 i 138.2 estableixen l'obligació de l'alumnat i PDI de conèixer les normes de seguretat i fer un ús adequat dels recursos, mitjans, instal·lacions i serveis que la UB posa al seu abast.

En el marc de les pràctiques de camp, -en tant que activitats previstes en el pla docent que formen part de l'activitat de docència de la universitat-, fou establerta per la junta de govern, el 16 d'abril de 1998, la norma 2/98, que recull les mesures de prevenció a adoptar en les pràctiques de camp efectuades per alumnes de la Universitat de Barcelona.

Per altra banda, la responsabilitat de la Universitat de Barcelona i de l'actuació del personal al seu servei resta coberta per la corresponent assegurança que inclou l'activitat d'aquestes pràctiques de camp previstes en el pla docent de les assignatures.

L'experiència al llarg dels anys del col·lectiu de professors a càrrec d'assignatures que inclouen sortides de camp ha portat a redactar una normativa de seguretat i de responsabilització en aquestes activitats externes específiques de la Facultat de Biologia que estableix un seguit de mesures que cal adoptar.

Primer.- Totes les pràctiques de camp, siguin del tipus que siguin, s'han de considerar des del punt de vista de la seguretat, amb la màxima seriositat. El risc zero no existeix i, per tant, caldrà prendre tot un seguit de mesures per minimitzar el risc, prèviament a la sortida de camp (programació, elecció d'itinerari, etc.) i durant la realització de la mateixa.

La responsabilitat és compartida per l'organitzador de la sortida i per tots els assistents. En aquest sentit:

. Cadascú és responsable de la seva pròpia seguretat i d'adoptar les mesures proposades pel/per la professor/a. En qualsevol cas, si algú creu que una situació és potencialment perillosa, haurà d'indicar-ho clarament.

. Cadascú és responsable de la seguretat dels qui l'envolten, no posant en perill als altres per les pròpies accions i senyalant, educadament però amb fermesa, qualsevol comportament potencialment perillós. Les situacions potencialment perilloses en una sortida de camp són almenys les següents:

- . Desplaçaments de Barcelona al punt d'inici de la sortida i entre les diferents parades.
- . Desplaçaments a peu i parades al costat de carreteres.
- . Activitats en afloraments (caigudes de pedres, esquirles, ...).
- . Activitats al mar i/o a bord d'un vaixell.
- . Altres situacions que consideri el professor.

Les mesures dels següents articles permeten minimitzar el risc en aquestes situacions.

Segon.- Mesures en els desplaçaments per accedir al lloc de la pràctica

- Les activitats amb més de 20 estudiants hauran de realitzar-se amb autocar. Les excepcions hauran de ser degudament justificades.
- Preferentment s'utilitzarà el transport públic.
- Les sortides amb menys de 8 alumnes, o aquelles més nombroses que ho justifiquin, podran utilitzar vehicles de la UB o de lloguer. La conducció d'aquests vehicles anirà sempre a càrrec de professors/es o investigadors/es en formació del Departament que acceptin aquesta tasca.
- L'ús de vehicles propis d'estudiants o PDI, en cas de grups inferiors a 20, es pot autoritzar, sempre que aquests compleixin totes les condicions i normatives legals i els desplaçaments no impliquin una durada de més de vuit hores de conducció per dia.

Tercer.- Mesures en els desplaçaments a peu

- El/la professor/a ha d'analitzar, tant a priori com sobre el terreny, el perill potencial dels desplaçaments i prendre les mesures que consideri oportunes per minimitzar el risc.
- Cal evitar al màxim els desplaçaments a peu per carretera, especialment en carreteres molt transitades, sense vorals i amb visibilitat dolenta. Si aquests desplaçaments són imprescindibles, caldrà respectar en tot moment les normes de circulació vial que tot vianant ha de complir, advertir als alumnes del perill que això comporta, extremar les precaucions i, en els casos en que és obligatori, o igualment si es considera necessari, exigir l'ús d'armilles reflectants, llums necessàries per precisar la situació en cas de grups de vianants dirigits o altres elements que siguin preceptius.
- Si cal visitar una zona que comporta un risc de caiguda, el professor ha d'advertir del perill i establir totes les mesures de precaució necessàries. Els alumnes són els responsables de seguir aquestes indicacions. Quan existeixi risc de caiguda de blocs o ensulsiades (vores de cingles, pedres, mines, etc) l'alumne haurà d'anar proveït de casc.

Quart.- Mesures per activitats a mar i a bord de vaixells

- En el cas de pràctiques d'immersió, l'estudiant ha d'estar al corrent de llicència i d'assegurança.
- El professor responsable vetllarà perquè no se sobrepassi la capacitat màxima del vaixell i es segueixin les mesures de seguretat aplicables, tenint en compte la mida i el tipus d'embarcació (armilles, salvavides, senyals d'avís, etc.).

- Els alumnes hauran de seguir totes les normes específiques que es determinin en cada sortida a la mar.

Cinquè.- Altres mesures de seguretat

- Tots/es els/les participants de l'activitat han d'estar informats abans de sortir del lloc on es durà a terme l'activitat, quin itinerari se seguirà, durada aproximada de la sortida i tipus de transport. I se'ls recomanarà el vestuari adient i si li cal portar o no menjar.
- El pla docent ha de recollir, com a mínim, informació sobre la durada i el lloc on es planifica l'activitat de la sortida de camp. La planificació de les sortides de camp de cada assignatura, amb el vistiplau de cap d'estudis que es disposa a la secretaria de cada Facultat o Escola contindrà el detall de cada sortida, amb el seu itinerari i les activitats que comporta i els canvis en la planificació inicial, han de ser notificats a secretaria amb el vistiplau del Cap d'Estudis, tal com disposa el punt 2 de la norma 2/98 aprovada per la Junta de Govern el 16 d'abril de 1998.
- Abans o al començament de la sortida, el/la professor/a enviarà el llistat dels participants de l'activitat al/a la coordinador/a de l'assignatura, en cas de que no participi en l'activitat concreta, o al/a la coordinador/a de la seva secció.
- Tots els assistents a les pràctiques de camp han de portar documentació (DNI, Tarja del ICS o equivalent, TSE si la pràctica és a l'estranger) i la indumentària adequada a l'activitat i a les condicions meteorològiques, i allò que el/la professor/a pugui demanar específicament. El/la professor/a té la potestat d'impedir que els alumnes mal equipats realitzin la pràctica de camp.
- El professor haurà d'incloure en el material de camp una farmaciola amb els elements bàsics per a una cura d'emergència.
- És obligatori que els alumnes comuniquin amb antelació al professor les malalties o situacions que poden afectar la seva salut o el desenvolupament normal de l'activitat durant la campanya de camp.
- En les pràctiques dirigides sobre el terreny per un/a professor/a, els grups de treball de camp hauran de ser com a mínim de dos alumnes.
- El/la professor/a ha de portar un telèfon mòbil com a mesura de seguretat i, si s'escau, ha d'indicar el lloc on es pernoctarà.
- En cas d'emergència cal trucar al 112 i, posteriorment, avisar al Departament i/o a la Facultat.
- El/la professor/a ha de disposar d'una llista de tots els alumnes amb els números dels telèfons mòbils personals i dels telèfons per trucar en cas d'emergència. El/la professor/a responsable d'una sortida de pràctiques de camp ha d'estar acompanyat sempre per un segon/a professor/a o investigador/a en formació que pugui ajudar-lo en cas d'emergència; excepte si el nombre d'alumnes és 8 o inferior.
- Si les pràctiques de camp es realitzen a l'estranger, s'haurà de vetllar especialment per l'ampliació de la cobertura de l'assegurança escolar.